Jaargang 116. Zondag, 18 October 1857. No. 125.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Verkiezing.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Groningen, —

Gezien art. 11 van het Koninklijk besluit van den 9den September 1851 (*Staatsblad* no. 142), volgens 't welk er jaarlijks, in de maand November, eene Vergadering van Kiesgeregtigden wordt gehouden, om de plaatsen aan te vullen der LEDEN van de KAMER van KOOPHANDEL en FABRIJKEN, die met het einde des jaars aan de beurt van aftreding zijn, of die door overlijden of andere oorzaken zijn uitgevallen;

Gezien de missive van de Kamer van Koophandel en Fabrijken te *Groningen*, van den 9den dezer, no. 59, houdende kennisgeving, dat het op het einde dezes jaars aftredende een derde van de Leden dier Kamer bestaat uit [illegible] **B. DOORNBOSCH, H. HIE[illegible], J. H. TER SPILL** en **A. DE [illegible]** [illegible]

[illegible], dat op **Woensdag den 25sten November 1857**, van des voormiddags tien tot des namiddags één uur, in het RAADHUIS dezer Gemeente, in de RAADZAAL eene **VERGADERING** van **KIESGEREGTIGDEN** zal worden gehouden, tot het **kiezen** van **vier leden** der **Kamer van Koophandel en Fabrijken**, ter aanvulling der plaatsen van de vier genoemde aftredende Leden, die op nieuw benoembaar zijn.

Voorts dat de **LIJST** der **KIESGEREGTIGDEN** op de SECRETARIJ dezer Gemeente voor de belanghebbenden ter lezing is gelegd, en dat de bezwaren tegen die lijst, hetzij die den klager, hetzij die andere Ingezetenen betreffen, gedurende acht dagen na den dag dezer aankondiging, bij het Gemeentebestuur kunnen worden ingeleverd, waarover hetzelve alsdan beslist en daarvan aan de belanghebbenden kennis geeft, terwijl deze gedurende acht dagen na de beteekening dezer beslissing, bij de Gedeputeerde Staten in hooger beroep kunnen komen.

Dat de Stembriefjes acht dagen vóór den bovenbepaalden dag der Vergadering van Kiesgeregtigden, aan dezelve zullen worden gezonden.

Eindelijk worden de belanghebbenden herinnerd aan de opgemelde bepaling betreffende de vereischten om als Lid van de Kamer van Koophandel en Fabrijken benoembaar te zijn:

»Om tot Lid eener Kamer benoembaar te zijn, wordt »vereischt, dat men den ouderdom van 30 jaren hebbe »bereikt, wone ter plaatse waar de Kamer gevestigd is, »en aldaar gedurende ten minste vijf jaren bestuurder eener »onderneming van Handel- of van Fabrijkwezen, of in »eenige met die takken van nijverheid in verband staande »betrekking zij geweest."

»Consuls van vreemde Mogendheden zijn niet benoembaar."

GRONINGEN, 16 October 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

PERSONELE BELASTING.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen*, — gelet op de aanschrijving van den Heer STAATSRAAD, GOUVERNEUR der Provincie *Groningen*, gedagteekend den 28sten Augustus 1833, no. 32*b*, ten einde in de laatste helft der maand October van ieder jaar aan de Ingezetenen te herinneren de BEPALINGEN van art. 27 en 42 der Wet van den 29sten Maart 1833, houdende UITSCHRIJVING eener **BELASTING** op het **PERSONEEL**, — brengt de evengemelde artikelen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, met vermelding tevens, achter § 4 van art. 27, van de bijvoeging vastgesteld bij art. 14 der Wet van den 24sten April 1843 (*Staatsblad* no. 15).

GRONINGEN, 16 October 1857.

De Burgemeester: J. SLOT.

Belasting naar tijdsgelang.

Art. 27, § 1. Zoo wanneer een perceel, hetwelk op den 15den Mei niet in gebruik was, of ook een woonhuis, op hetzelfde tijdstip, enkel en op den voet bij de laatste zinsnede van art. 26, § 2, bepaald, door eenen huisbewaarder bewoond zijnde, gedurende den loop des dienstjaars betrokken, in gebruik genomen, of van mobilair voorzien wordt, zal de belasting volgens de *vier eerste* grondslagen, naar de hier boven bepaalde regelen, deswege moeten worden voldaan, doch slechts naar gelang van dat gedeelte des dienstjaars, hetwelk op het tijdstip der ingebruikneming, betrekking of meubelering overig blijft.

§ 2. In geval de belastingschuldige, welke zoodanig perceel, als in § 1 bedoeld, aanvaardt, in het dienstjaar bereids wegens een ander perceel was aangeslagen, en hij dit tot dien tijd toe door hem gebruikte perceel verlaat, met wegvoering van alle roerende goederen, hoe ook genaamd, en zonder achterlating van huisbewaarder of van andere personen in zijne dienst, zal het bedrag van den op zijnen name op het kohier gebragten aanslag, voor al de *vier* bedoelde grondslagen gezamenlijk, en in evenredigheid van het nog te verloopen tijdvak, worden afgetrokken van dat des, op den voet als boven, te doenen aanslags, zonder dat, indien deze aanslag minder bedraagt dan de vroegere, er eenige ontheffing zal kunnen worden gevorderd.

§ 3. De uitbreiding, vermeerdering, verwisseling of aanschaffing van belastingsvoorwerpen der *vier* eerste grondslagen, na den 15den Mei, zal, behalve in de gevallen bij §§ 1 en 2 hierboven vermeld, geen grond geven tot eenen nieuwen of verhoogden omslag in den loop des dienstjaars.

§ 4. Ter zake van zoodanige voorwerpen der *vijfde* of *zesde* grondslagen, als na den 15den Mei in dienst of gebruik genomen of aangeschaft worden, zal de belasting naar gelang van den nog overigen tijd des dienstjaars zijn verschuldigd, met dien verstande, dat geene verwisseling van dienstboden of paarden met andere, waarvoor geene hoogere regten verschuldigd zijn, op zich zelve, tot het nogmaals aanslaan van denzelfden belastingschuldige zal aanleiding geven. (*Volgt de bijvoeging boven bedoeld*): *De landbouwers, bij art.* 18, § 1, *bedoeld, zullen, wegens het afwisselend gebruik hunner belastingvrije en belastingschuldige paarden, geene verhooging of vermeerdering van het regt verschuldigd zijn.*

§ 5. Het aanwenden tot belastbaar gebruik van zoodanige voorwerpen van de *vijfde* en *zesde* grondslagen, als aanvankelijk tot onbelastbare einden aangelegd of gebezigd waren, zal met aanschaffen worden gelijk gesteld, zoo mede, wat aangaat de paarden, derzelver geheel verlies van het tweede viertal hunner melktanden, in den loop des jaars.

§ 6. Naar gelang de omstandigheden eens belastingschuldigen, in den loop des dienstjaars, met betrekking tot deszelfs voorwerpen der *vijfde* en *zesde* grondslagen, veranderen, zulks dat, volgens de tarieven van art. 17 en 21, de *opklimming* der belasting ten zijnen aanzien toepasselijk zoude worden, zal, ook wegens de dienstboden en paarden, aanvankelijk gehouden, die verhooging voor den overigen tijd des dienstjaars zijn verschuldigd.

Deze bepaling is mede van toepassing in betrekking tot de paarden, bij het opkomen van de omstandigheden, aan het einde van § 4 van art. 20 vermeld.

§ 7. Paarden bij verschillende personen of gezinnen in gebruik, zijn, in geval die gelijktijdig voor een zelfde rijtuig worden gebezigd, hem, die zulks doet of wel den eigenaar of gebruiker des rijtuigs, ter zake van het grooter getal paarden, hetwelk door hem zoude mogt zijn gebezigd, dan waren aangegeven, mede aan de opklimming der belasting naar § 6 doen onderwerpen.

§ 8. Hooger belastbaar gebruik van dienst- en werkboden of paarden, aanvankelijk minder belastbaar, zal de verpligting tot eene verhooging der belasting voor den nog overigen tijd des dienstjaars ten gevolge hebben.

§ 9. De tijd, waarover de belasting loopt, zal, in betrekking tot al de grondslagen, worden berekend bij vierendeelen jaars op het dienstjaar overschietende, zonder dat een vierendeel jaars zal kunnen worden gesplitst, en zullen als vierendeelen jaars worden beschouwd de tijdvakken aanvangende met primo Mei, primo Augustus, primo November en primo Februarij.

Aangiften in den loop des dienstjaars te bewerkstelligen.

Art. 42. De zoodanige, welke, door eenige der omstandighden, voorzien bij art. 27, in den loop des jaars, komen te vallen onder toepassing van het aldaar bepaalde, zullen, alvorens en naar gelang van het ontstaan dier omstandigheden, en op de boete *bij* art. *35* en *39* vastgesteld, verpligt zijn tot het indienen van behoorlijke aangifte deswege, invoege als bij art. 30 voorgeschreven, zullende zij daarvoor een biljet ter invulling bij den ontvanger kunnen bekomen.

Grondbelasting.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* herinneren de Ingezetenen, dat bij de Wet van den 28sten Maart 1828 (*Staatsblad* no. 8), **tijdelijke vrijstelling van Grondbelasting of van verhooging van Grondbelasting** verleend wordt voor NIEUW GESTICHTE, gedeeltelijk VERNIEUWDE en VERGROOTTE of UITGEBREIDE GEBOUWEN; dat, in gevolge de Wet van den 24sten April 1843, de belanghebbenden, die op het genot van deze VRIJSTELLING aanspraak maken, verpligt zijn, van de STICHTINGEN, VERNIEUWINGEN, AAN- of BIJBOUWINGEN, in de termen van de Wet vallende, aangifte te doen binnen **zes maanden** nadat de Perceelen in gebruik gesteld zijn of voor het eerst geheel of ten deele worden betrokken, bij gebreke waarvan de aanspraak op vrijstelling is vervallen; eindelijk, dat die aangifte moet geschieden aan het Bureau der Zetters op het Raadhuis, waar de MODELLEN tot het doen van die aangifte verkrijgbaar zijn.

GRONINGEN, 16 October 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

HOOFDELIJKE OMSLAG.

EERSTE SUPPLETOIR KOHIER 1857.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen bij deze ter openbare kennis, dat het EERSTE SUPPLETOIR KOHIER over 1857 der DIRECTE PLAATSELIJKE BELASTING bij wijze van **HOOFDELIJKEN OMSLAG**, op heden door hen voorloopig is vastgesteld, en ter SECRETARIJ voor een ieder ter lezing zal liggen van en met DINGSDAG den 20sten dezer tot en met WOENSDAG den 4den November e.k.

GRONINGEN, 16 October 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Schoonmaken van Wanden.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* herinneren bij deze de Ingezetenen aan het bepaalde bij art. 4 van het Reglement van Politie in deze Gemeente, volgens welk artikel zij verpligt zijn, om elk jaar, in **den loop** der **maand October** te doen **SCHOONMAKEN** de **WANDEN**, welke tusschen de Huizen en Erven zijn, en tevens strekken tot eene **uitwatering**; — wordende mitsdien een ieder, wien zulks aangaat, bij deze gewaarschuwd, om te zorgen, dat zulks, voor zooverre zijn Erf betreft, vóór het einde der maand October geschiede.

GRONINGEN, 15 October 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Groninger Straatvuilnis.

PUBLIEKE VERKOOPING op WOENSDAG den 21sten October 1857, ten Huize van de Wedw. KOOPS, te *Zuidbroek*.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Blijkens de berigten uit New-York van den 30sten September j.l., was de handelscrisis in de Vereenigde Staten tot eene voorbeeldelooze hoogte geklommen. Te New-Orleans was geladen katoen weder gelost, daar de daarvoor getrokken wissels niet konden worden geïncasseerd. Te Buffalo waren de magazijnen vol graan, hetwelk niet afgevoerd kon worden, terwijl geladen graanschepen in de haven bleven liggen omdat er niemand te vinden was die daarvoor de vrachtgelden konde en wilde betalen. Meel werd verkocht voor eenen prijs in baar geld, welke te Londen of Liverpool eene winst van 25 shilling per vat zou opleveren. Te New-York waren in den laatsten tijd niet minder dan 270 bankroeten voorgevallen.

De algemeene wensch was, dat de wetgevende magt der onderscheidene staten de uitgifte van papiergeld door partikuliere ligchamen magtigen en door hare borgzegging bevorderen zou, terwijl het eedgenootschappelijke gouvernement weinig tot verligting der crisis zou kunnen doen.

»De zaak is — zegt de berigtgever — dat de bevolking van de Vereenigde Staten in de uitbreiding harer ondernemingen en handelszaken de mate harer geldmiddelen een tiental jaren vooruit is geloopen."

— In Kansas worden thans de verkiezingen gehouden, van wier uitslag het afhangt of die landstreek als een slavenhoudende of als een slavernijwerende staat onder de Vereenigde Staten van Noord-Amerika opgenomen zal worden. In de New-Yorksche dagbladen van den 30sten Sept. leest men eene proclamatie van den gouverneur van Kansas, waarin verklaard wordt, dat de vrijheid der verkiezingen door het eedgenootschappelijke gouvernement met strikte onpartijdigheid gehandhaafd en haar uitslag, hoedanig hij ook zijn moge, geëerbiedigd zal worden.

— *Buchanan* heeft aan al zijne agenten in het buitenland een schrijven gerigt, waarbij hij verklaart, dat hij voornemens is, de nieuwe expeditie van den vrijbuiter *Walker* tegen Costa Rica met alle middelen, die hem volgens de wet ter dienste staan, te verhinderen.

— Uit Havana wordt gemeld, dat bij Cardenas op nieuw een slavenhaler is genomen, die een 500-tal slaven aan land wilde zetten. De kapitein was een Noord-Amerikaan en de bemanning bestond bijna geheel uit Spanjaarden en Portugezen.

BRITSCH-INDIË.

De tijdingen uit Indië hebben een gunstigen indruk gemaakt. Vergeleken met de door de voorlaatste mail ontvangene, kan men, hoewel er weinig wezenlijke verandering in den stand van zaken is gekomen, die weinige verandering toch gunstig noemen. Men zal zich herinneren, dat volgens de voorlaatste mail, Delhi nog wederstand bood op den 14den Aug., maar dat generaal *Nicholson* twee dagen te voren met versterkingen voor de stad was aangekomen, waardoor het leger 11,000 man sterk werd. Ook werd toen berigt, dat den 20sten daaraanvolgende storm zou worden geloopen. Het eerste berigt wordt thans bevestigd, daar generaal *Nicholson* de opstandelingen voor Delhi op een punt, Nusufghur genaamd, heeft geslagen: er is echter nog niet bij gemeld, op welken datum die ontmoeting heeft plaats gehad. Overigens wordt berigt, dat de versterkingen uit Pendshab zijn aangekomen, terwijl bovendien nog 2000 man verwacht werden, zoodat weldra het leger voor Delhi uit 18,000 manschappen zal bestaan, wier gezondheidstoestand niets te wenschen overig liet en die ruimschoots van levensmiddelen waren voorzien. Het stormloopen schijnt uitgesteld, ten gevolge van gebrek aan geschut van zwaar kaliber.

Wat nu Lucknow en de positie van generaal *Havelock* betreft, ook hierin zijn de jongste tijdingen gunstig. Door de vorige mail waren tegenstrijdige berigten gezonden: volgens sommige, was generaal *Havelock* op nieuw naar Lucknow aangerukt, terwijl andere berigten, welke meer geloof vonden, melding maakten van de groote bezwaren waarmede die moedige generaal te kampen had, daar hij met het restant van zijn leger, bestaande uit 900 grootendeels zieke en zeer vermoeide manschappen, die nog te Cawnpore waren, aldaar bedreigd werd, van drie zijden te worden aangevallen. Te gelijker tijd werd berigt, dat *Nena-Sahib* voor Lucknow was aangekomen, en dat hij met groote strijdkrachten de kleine bezetting van 1000 man, welke gebrek aan levensmiddelen had, belegerde. Deze tijdingen waren zoo ongunstig, dat men twijfelde, of generaal *Havelock* lang genoeg zou leven, om de hem toegedachte onderscheidingen uit Engeland te ontvangen. Ook de toestand van Lucknow hield men voor wanhopend. De tijdingen, nu ontvangen, zijn van veel meer geruststellenden aard. De bezetting van Lucknow hield zich niet alleen staande, maar schijnt zelfs tweemaal slaags geweest te zijn, en beide keeren met goed gevolg, daar een aanval van *Nena-Sahib* was afgeslagen, en vervolgens een uitval met zoo gunstigen uitslag werd bekroond, dat men in de gelegenheid was een paar stukken geschut te vervoeren, en wat het voornaamste is, zich van nieuwe levensmiddelen heeft kunnen voorzien.

Dit wat Lucknow betreft; generaal *Havelock* houdt zich nog staande bij Cawnpore en is bij Bithoor op nieuw slaags geraakt en wederom met gunstig gevolg. Generaal *Outram* zou zich den 12den September met eene aanzienlijke versterking bij hem voegen, terwijl nog vóór zijne aankomst, eene batterij en 600 man versterking te Cawnpore zouden aankomen. Alles doet thans voorzien, dat de dappere bezetting van Lucknow zich niet te vergeefs zoo veel moeite en ontbering heeft getroost, en de dag van ontzet met rassche schreden nadert.

Ziedaar het verschil in de positie der drie voornaamste punten, welke voor het oogenblik het meest de belangstelling gaande maken.

Eene niet minder gewigtige en gunstige tijding evenwel is, dat, in tegenoverstelling van de vorige mail, de nu ontvangen berigten geene melding maken van nieuwe oproerige verschijnselen te Madras en Bombay.

Uit den hoofdinhoud der berigten blijkt dus, dat er geene belangrijke verandering in den stand van zaken is gekomen. In de gegeven omstandigheden is dit echter het gunstigste wat men verwachten kan; het *statu quo* is geheel in het voordeel der Engelschen, want de berigten, met deze mail ontvangen, zijn juist verzonden op het oogenblik dat de eerste versterkingen aankwamen, en in de tweede helft van September kan men rekenen, dat 20 à 30 duizend manschappen zullen zijn aangekomen, en dan eerst kan er verandering in den toestand komen, welke ontwijfelbaar in het voordeel der Engelschen moet zijn, daar hunne zwakke krijgskrachten nu reeds voldoende zijn om zich te handhaven. Zoodra men aanvallenderwijze kan te werk gaan, is de overwinning en de uitslag niet meer twijfelachtig.

De eergisteren te Marseille aangekomen mail brengt tijdingen uit Calcutta van den 8sten Sept. mede. Volgens deze, zoude er oneenigheid onder de belegerden te Delhi zijn uitgebarsten. Generaal *Wilson* rekende er op, die stad in het begin van September te kunnen aanvallen.

Volgens deze tijdingen, moet het leger van *Havelock* te Cawnpore op eene onrustbarende wijze door de cholera geteisterd worden, men schat het verlies der door deze kwaal weggerukten dagelijks op tien van de 1300 man.

Dat het Moharrem-feest te Calcutta rustig is afgeloopen, is men aan de waakzaamheid van den gouverneur-generaal verschuldigd, daar deze op de tijding, dat de Mohammedanen eene dreigende houding schenen aan te nemen, onmiddellijk geschut op de openbare pleinen deed aanrukken.

Handelsbrieven uit Calcutta beklagen zich over het onvoldoende der versterkingen en over de langzaamheid met welke zij worden afgezonden, en uiten de hoop dat de laatste tijdingen aan Engeland de geheele uitgestrektheid des gevaars hebben doen inzien en het de noodige veerkracht zullen hebben ingeboezemd om den voortgang van den volksopstand te stuiten.

— Aangaande de stad Benares, de zetel der Indische godsdienst en als zoodanig de geestelijke hoofdstad van Hindostan, worden de volgende bijzonderheden medegedeeld:

Volgens de legenden van de Ganges-oevers, is Benares eene stad van de grootste oudheid, en zou zij reeds bestaan hebben onder de regering van den beroemden *Bardht*, die eene eeuw vóór den zondvloed Indië bestierde. Van dien tijd echter tot aan de regering der *Ghaznevides*, in het jaar 960, weet men weinig van hare geschiedenis en zijn er geene monumenten van over. Van de 10de eeuw tot aan het bestuur van den beroemden *Aureng Zeyb*, in 1660, wordt de geschiedenis der stad meer zeker; van laatstgenoemden grooten Mongoolschen Keizer vindt men in de stad nog overal de kenteekenen.

Benares is op den linker Ganges-oever in de heerlijkste vlakte gelegen; men vindt er nog onderscheidene gebouwen van echt Indische architectuur, maar de Muzelmansche bouwtrant heeft onder *Aureng Zeyb* haar meerendeels verdrongen. Van dien tijd is nog over de prachtige moskee in 1685 opgerigt, en die, van wit en rood marmer opgetrokken, met haren heerlijken en buitengemeen hoogen koepel, aan de St. Sophiakerk te Konstantinopel doet denken en met de luisterrijkste moskeeën van Turkije en Perzië kan wedijveren. De Indische tempels zijn alle met keurig beeldhouwwerk versierd; de schoonste dezer gebouwen is de tempel van *Vissvisha*, in 1523 opgerigt op de plaats waar *Para Brahma*, het opperwezen der Indianen, uit een gouden ei ter wereld zou gekomen zijn, om de Hindoe-drieëenheid te vormen. Ook deze tempel is van rooden steen met wit marmeren kolommen gebouwd. Een groen marmeren stier van 8 el hoogte, en twee pagoden versieren haar. De eene pagode is gewijd aan *Siva*, welke godheid wordt aangebeden in den vorm van een zwarten steen, die door twee ooijevaars uit den hemel is gebragt; in de andere pagode wordt door de priesters van *Brahma* altijd een stier onderhouden, die bij zijn dood door een anderen wordt vervangen onder allerlei formaliteiten door de *Vedas* (de heilige boeken der Indiërs) voorgeschreven. In den tempel wordt het water van den Ganges bewaard, waarin *Vischnoe* en *Siva* hunnen dorst moeten gelescht hebben. De *Vissvisha*-tempel is zoo heilig, dat geen Hindoe zalig kan worden, die haar niet bezocht heeft.

Twee andere opmerkelijke gebouwen zijn het oude observatorium van *Radja-Djei-Sing*, thans in puinhoop, maar dat nog de kenteekenen draagt van de ervaring der Indiërs in de sterrekunde, en de Hindoe-bibliotheek, waarin 15,000 deelen worden bewaard, al de commentariën op de heilige boeken bevattende.

Het onderwijs aan de jonge priesters wordt te Benares in de scholen, maar ook op de Grieksche wijze op de pleinen en in de tuinen gegeven. Massa's bedevaartgangers ziet men naar de stad en naar den grooten tempel opgaan. De stad is intusschen ook belangrijk wegens haren handel en nijverheid; sjaals, diamanten, weelde-artikelen worden er veel verhandeld. De bevolking, die in 1707 nog 600,000 en bij de verovering door de Engelschen in 1775 400,000 zielen telde, is thans 200,000 sterk, waarvan slechts 30,000 Muzelmannen. Niettegenstaande deze vermindering van bevolking, is de plaats eene der meest bloeijende van Indië.

— Tot beter verstand van de vreemdluidende Indische eigen

namen diene het volgende: Vele namen van steden gaan uit op *pur*, *poor* of *pore*, hetwelk *stad* beteekent, zoo als Nagpore (de stad der slangen). Ook de uitgang *abad* en *putam* beteekent *stad*, zoo als Hyderabad (de stad van Hyder), Seringapatam (de stad van Seringa, eene Indische godheid), Allahabad (de stad van Allah of God). Pendshab (de Engelschen zeggen Punjaub) beteekent het land der 5 rivieren, en Doab heet eene landstreek tusschen 2 rivieren.

RUSLAND.

De Petersburgsche dagbladen melden nog voortdurend nieuwe ongelukken ter zee. Bij Reval werden eene Engelsche stoomboot en een Zweedsch koopvaardijschip op het strand geworpen; aan het Toopsche en Dondangesche strand zijn drie schepen verongelukt, een daarvan ging met man en muis verloren, van de beide andere, een Engelsche en een Hamburgsch, zijn slechts 3 man gered. Bij Gibchen aan het Rigasche strand is een groot schip verongelukt. Den 21sten ging van Libau de brik *Elise* met hout en vele passagiers naar Petersburg, maar werd door den storm bij Libau op het strand geworpen. Het gelukte na de grootste inspanningen, slechts 4 van de 25 menschen te redden. Bij Domesness, strandden 3 schepen, bij twee daarvan is de manschap gered, maar bij het derde zijn al de personen aan boord verdronken en is het geheele schip vernield.

— In weerwil van de maatregelen door de Russische regering genomen, van de giften ten behoeve der door den oorlog schade geleden hebbende inwoners van Sebastopol, Eupatoria, Kertsch, Balaklava en meer dan 100 dorpen, — in weerwil van de keizerlijke gift van meer dan 1½ millioen silv. roebels, is de toestand der bevolking in Nieuw-Rusland zoo treurig, dat de minister van binnenl. zaken in de dagbladen een beroep op bijdragen voor de behoeftigen heeft gedaan.

TURKIJE.

De kwestie der Donau-vorstendommen schijnt langzamerhand hare oplossing te naderen. Maar naar mate men dit tijdstip meer nabij ziet komen, staan de partijen meer lijnregt tegenover elkander en wordt de strijd heviger. Oostenrijk, dat zich ook zijne laatste hoop heeft zien ontnemen, toen de bijeenkomst van Keizer *Alexander* en Keizer *Frans Joseph* te Weimar tot geen gunstigen uitslag voor het Weener kabinet heeft geleid, tracht thans in zijne organen de vereeniging der vorstendommen verdacht te maken in de oogen van hen, die voor alles rust en vrede in Europa willen gehandhaafd zien. De Oostenrijksche dagbladpers beweert namelijk thans, dat die vereeniging niets anders ten doel heeft dan de verwezenlijking eener utopie: de revolutie. Het *Journal des Débats*, de bekwame en ijverige voorvechter voor de vereeniging en de regten der bewoners van de vorstendommen, trekt daartegen te velde.

»De revolutie, zegt dit blad, ziedaar het groote woord losgelaten, ziedaar het nieuwe krijgsplan van de Oostenrijksche pers tegen de vereeniging der vorstendommen. Men stelt alles in het werk, om het wantrouwen en de verdenkingen gaande te maken van Frankrijk, Rusland en de overige verbonden mogendheden, die dit ontwerp hebben goedgekeurd en sedert achtien maanden onder hare persoonlijke bescherming hebben genomen. Men verklaart openlijk, dat de vereeniging niet het doel, maar het voorwendsel is der beweging, welke zich met zooveel eenstemmigheid en vrijwillig in de vorstendommen heeft geopenbaard. Men wordt niet moede te beweren, dat het niet om eene nationale, maar om eene revolutionnaire beweging te doen is.

»Het vreemdste is, dat het Oostenrijksch blad, dat zoodanige ontdekking heeft gedaan, zich de moeite niet geeft een bewijs aan te voeren, dat aan zijn beweren ook zelfs een schijn van waarheid zou bijzetten. Hebben de kiezers van Moldavië of Wallachye de oproervaan ontrold, toen zij naar de stembus gingen? Zijn de voorstanders der vereeniging op de straten gegaan, om hunnen wil door geweld of oproer te doen zegevieren? Zij hebben programma's openbaar gemaakt, welke door de geheele Europesche pers zijn medegedeeld. Kan men daarin een woord aanwijzen, dat naar revolutionnaire denkbeelden zweemt? Wij hebben er niets dergelijks in gevonden en wij beroepen ons in dezen op ieder die de manifesten gelezen heeft, op het Oostenrijksch dagblad zelf. Indien dat blad bewijzen heeft, waarom ze dan niet medegedeeld? Is het publiek verpligt om te gelooven, dat in de vorstendommen de bakermat der revolutie schuilt, alleen omdat het Oostenrijksch blad dit zegt?

»Wij zijn dus in ons regt, om in de taal der *Oest. Zeitung* niets anders te zien, dan eene taktiek, in wanhoop uitgevonden, om in Europa eene zaak verdacht te maken, welke in de Moldavisch-Walachysche verkiezingen heeft gezegepraald. Het is voldoende de openbare meening hierop opmerkzaam te maken. Het congres te Parijs, dat de eindbeslissing heeft, zal er zich geen vrees door laten aanjagen."

— Uit Montenegro zijn in den laatsten tijd ongunstige berigten ontvangen omtrent botsingen met de Turksche troepen, welke de pacha van Scutari op bevel des Sultans, ten getale van 3000 man had laten binnenrukken, om den oproerigen stam Basojewic tot rede te brengen. Volgens de jongste berigten, moet het reeds tot een bloedig gevecht zijn gekomen. De vorst *Danielo* had 500 man ter hulpe van den genoemden stam bijeengeroepen. Men had echter nog hoop, dat de bemiddeling der vreemde consuls zoowel te Scutari als Cettinje tot een vredelievend resultaat zoude voeren.

ITALIË.

Uit Rome wordt thans stellig gemeld dat de Paus binnen kort eene nieuwe reis zal doen, en nog in den loop dezer maand naar Civita Vecchia zal vertrekken, om het westelijke gedeelte van den Kerkelijken Staat te bezoeken.

Zeer vele Zwitsers, die in dienst van de Pauselijke regering zijn, verlaten hunne gelederen wegens de strenge militaire tucht, die men thans wil invoeren. Sommigen hunner, verlokt door de hooge soldij die de Koning van Napels aan de Zwitsers geeft, gaan in zijne dienst over.

— Het *Journal de Genève* van den 10den dezer deelt mede, dat aldaar dezer dagen proeven zijn genomen met een mechaniek kanon, dat zich zelf laadt en in eene minuut twintig schoten doet. De uitvinder meent, dat deze snelheid nog kan bespoedigd en gebragt worden tot dertig schoten in eene minuut.

SPANJE.

Berigten uit Madrid van den 12den melden, dat de heer *Bravo Murillo* een langdurig onderhoud met de Koningin gehad heeft, maar dat hij de vorming van een nieuw kabinet, waarmede H. M. hem wilde belasten, niet op zich heeft genomen. De reden zijner weigering was niet met zekerheid bekend. Intusschen bemoeiden de aftredende ministers zich zoo weinig mogelijk met de regeringszaken, zoodat Spanje schier gezegd kon worden, geen gouvernement te hebben: een toestand welke alles behalve bevorderlijk voor de belangen der kroon en voor de waardigheid der hooge regering geacht werd. Met dat al was de openbare rust in de hoofdstad ongestoord, en gingen de regeringszaken oogenschijnlijk haren ouden gang.

De tooneelkunstenares *Ristori* wordt in Madrid met buitengemeene onderscheiding bejegend. Den 9den dezer maand heeft de minister, maarschalk *Narvaez*, een luisterrijken maaltijd gegeven, ter eere dezer begaafde vrouw; welke maaltijd is bijgewoond door al de ministers en een aantal andere hooggeplaatste personen. Het wordt als eene zonderlinge omstandigheid beschouwd, dat bij den maaltijd over alles is gesproken, tot zelfs over de ministeriële crisis, ter zake waarvan inlichtingen zijn gevraagd door den maarschalk *Narvaez* aan den mede aanwezigen staatsman, den heer *Bravo Murillo*, die heeft geantwoord, dat hij er niet meer van wist dan de Koningin, die op hare beurt niets meer wist dan de maarschalk *Narvaez*.

DUITSCHLAND.

De hoop op het behoud van den Koning van Pruissen is aangewakkerd. Het morgenberigt van den 14den nopens Z. M. luidt als volgt: »Z. M. heeft eenen goeden en bevredigenden nacht gehad, en dien ten gevolge is een toenemend herstel der krachten niet te ontkennen."

De beterschap en krachten waren den 14den zoozeer toegenomen, dat Z. M. zich een oogenblik aan het venster heeft laten leiden, en zijne vreugde heeft te kennen gegeven, die het lieflijke uitzigt in de heldere herfstlucht hem veroorzaakte.

Het morgenberigt van den 15den luidt als volgt: »Z. M. heeft den afgeloopen nacht in rustigen en verkwikkenden slaap doorgebragt."

De zorg der koninklijke lijfartsen dr. *Schönlein* en dr. *Weisz* is zoo onafgebroken, dat beide zich daardoor zeer vermoeid gevoelen en het ook daarom noodig geacht hebben zich den bijstand van den geheim medicinaalraad professor *Wolff* uit Berlijn toe te voegen, die inzonderheid door zijne groote bekwaamheid in de behandeling van zenuwziekten beroemd is. De Koningin behoort tot degenen die de sponde des Konings niet dan zeldzaam verlaten.

De doorluchtige lijder is Donderdag zijn 63ste levensjaar ingetreden. De geheele natie zond hare gebeden en wenschen ten hemel, voor het spoedig en volkomen herstel en het nog lang behoud van den geliefden Vorst.

Van den Pruissischen gezant te Rome is een telegrafisch berigt ontvangen, meldende, dat de Paus hem heeft opgedragen, aan den Koning zijne wenschen voor diens spoedig herstel uit te drukken.

Ten bewijze hoe algemeen de deelneming is, welke de ziekte des Konings verwekt, strekt, dat alleen Zondag j.l. 2000 personen op Sans Souci berigt naar den toestand van Z. M. zijn komen inwinnen.

— De ijzeren spoorwegbruggen over de Weichsel bij Dirschau en de Nogat bij Marienburg, waaraan gedurende eenige jaren gewerkt is, zijn thans voltooid en den 12den dezer voor het verkeer geopend, ten gevolge waarvan alsnu eene onafgebroken spoorweglijn tusschen Berlijn en Koningsbergen bestaat.

— Aan de hoogeschool te Inspruck zal de theologische faculteit door Jezuïten worden bezet; hunne voorlezingen zullen reeds met Nov. een aanvang nemen.

DENEMARKEN.

De Koning heeft op zijne reis door Jutland en Sleeswijk dezer dagen ook het stadje Tondern bezocht en daar een blijk gegeven van goede gezindheid ook jegens zijne Duitsche onderdanen. In die stad n.l., op de Noordwestkust van Sleeswijk gelegen, gold sedert onheugelijken tijd het Duitsche regt en werd in kerken en scholen de Duitsche taal gesproken en onderwezen. In de laatste jaren is evenwel, in weerwil van de protesten der inwoners, het Deensche element op alle mogelijke wijzen versterkt. Op de scholen moest de Deensche taal worden onderwezen, tal van Deensche ambtenaren werden daarheen gezonden, kortom, de Deensche taal is daar alleen geldig verklaard. Geen wonder dat toen de Koning die stad met een bezoek vereerde, de burgers niet gemeenschappelijk met de Deensche ambtenaren aan den Koning hulde wilden toebrengen. Toen de Denen hierop alleen voor het verblijf van Z. M. verschenen, trad de Koning op het balkon en sprak met luide stem: »De Duitschers zoowel als de Denen en ik willen met elkander hand aan hand gaan." De burgers zonden later eene deputatie naar den Koning af om hem hunne klagten voor te leggen. De Koning antwoordde, dat hij daarvan niets had geweten en gaf zijn woord, dat het anders zoude worden.

GROOT-BRITTANJE.

De *Times* behelst een artikel tot geruststelling van hen, die de tegenwoordige geldcrisis als van groot bezwaar beschouwen. Het blad vangt aan met eene verdere verhooging van het disconto, zelfs tot op 8 pCt., te voorspellen, als gevolg van den uitvoer van specie naar New-York en Azië, het laatste in verband met de steeds ongunstiger wisselkoersen te Bombay en Calcutta. Maar aan de andere zijde, zal men, zoodra de paniek hersteld is, achtereenvolgens zoowel uit Amerika als uit Australië goud zien aanvoeren tot een zoodanig aanmerkelijk bedrag, dat de tegenwoordige spanning daardoor geheel zal verdwijnen, te meer daar ook Britsch-Indië reeds minder specie begint te vorderen. Er bestaat dus, volgens den *Times*, niets dat eenigen duur zou kunnen voorspellen aan de tegenwoordige crisis op de geldmarkt.

— Het schijnt als of de Indische opstand onder het publiek in Engeland den ijver voor de bekeering der Indiërs verlevendigd heeft. Dit was uit de berigten omtrent de viering van den algemeenen bede- en boetedag op te maken en is ook in andere omstandigheden zigtbaar. Zoo is j.l. Maandag te Chester door eene vereeniging tot bevordering van het zendelingswerk eene openbare meeting gehouden, alwaar op voorstel van den heer *Gladstone*, den beroemden staatsman en geleerde, eenstemmig besloten is te verklaren: »dat de tegenwoordige crisis in Indië eene drangreden voor de Engelschen behoort te zijn om, niettegenstaande alle moeijelijkheden en beproevingen, met verdubbelde kracht de verbreiding van het Evangelie te bevorderen."

De heer *Gladstone* zeide daarbij, dat Engeland geene vrijheid had om de heerschappij over Indië te laten varen; nadat het zich eenmaal, onbedacht welligt en vermetel, met de zorg voor het welzijn van tweehonderd millioen natuurgenooten in Indië belast had, mogt het zich die van God ontvangene taak niet uit de hand laten nemen; het moest in Indië de beschaving en het Christendom ijverig maar zonder geweld, onregt of bedrog verbreiden. Het gouvernement moest in Indië geheel ophouden, met de bijgeloovigheden der inlandsche godsdienst te heulen; verder moest het er vooral door »stilzwijgende prediking," gelijk de spreker zich uitdrukte, dat is door tentoonspreiding van den echten geest des Christendoms werken. Hij zeide dat men de uitbreiding van het Evangelie niet van de regtstreeksche werking des gouvernements mogt verwachten, dat staatkunde niet alléén, maar ook pligt aan Engeland verboden als staat, als koningrijk, het Christendom te verbreiden; maar des te nadrukkelijker verkondigde hij dat Engeland als kerk en als natie daarvoor werkzaam behoorde te zijn.

— Tusschen de commissie voor de aan de slagtoffers van den oorlog in Indië te verleenen hulp en het Engelsche gouvernement is eene botsing ontstaan. Het gouvernement heeft verzocht belast te worden met de beschikking over de bijeengebragte fondsen. De kanselier van de schatkist heeft de volgende mededeeling van de commissie ontvangen:

»Mijnheer, gij ontvangt hiernevens de copie van een besluit, met eenparigheid genomen in eene algemeene vergadering van het hulpcommitté voor Indië, den 8sten dezer in Mansionhouse gehouden, terwijl ik u tevens berigt dat dit besluit den volgenden dag door den lord-mayor aan den kanselier der schatkist is medegedeeld. Volgens dat besluit wordt de lord-mayor uitgenoodigd om den kanselier van de schatkist bekend te maken, dat het committé de redenen van zijn voorstel volkomen naar waarde schat, doch daar er aanzienlijke sommen ter zijner beschikking zijn gesteld, onder zekere voorwaarden, welke het meent te kunnen vervullen, zoo beschouwt het zich als niet de magt te hebben om aan anderen den last over te dragen, dien men hetzelve heeft opgelegd."

— De heer *Ritchie*, te Dundee, heeft in den loop zijner bidstond-predikatie als voorbeelden van den verschrikkelijken staat van zaken in Indië aangevoerd, dat een zijner bekenden aldaar tweeëntwintig bloedverwanten binnen den tijd van zes weken had verloren en dat van eene andere familie van dertien leden slechts één is overgebleven.

— Te Leith zijn 10 scheepslieden van de stoomboot *Holyrood*, tusschen Rotterdam en Leith, gevangen gezet ter zake het smokkelen van eene groote hoeveelheid tabak, die gevonden werd op de plaats waar zij aten en sliepen. De eigenaars van de boot hebben eene som moeten storten alvorens het schip kon vertrekken. De boete voor ieder man was *f* 1200; bij gebreke van betaling daarvan, wordt eene onbepaalde gevangenisstraf toegepast.

FRANKRIJK.

De Keizer heeft het plan om den Koning van Pruissen te bezoeken, zoodra Z. M. hersteld zal zijn.

De Keizer heeft Donderdag op het veld van Mars eene wapenschouwing gehouden. De Keizerin was bij dit militaire schouwspel tegenwoordig.

— Dingsdag werd in St. Cloud onder voorzitterschap des Keizers een ministerraad gehouden. De financiële toestand is daarbij het hoofd-onderwerp der beraadslagingen geweest. De tegenwoordige crisis, die elken dag grooter vorderingen maakt, baart niet weinig zorg. De verhooging van het disconto tot 6¼ pCt., waartoe dien avond in eene buitengewone vergadering van de administratie der bank is besloten, werd eerst genomen nadat de ministerraad daarover beraadslaagd had, die er zich vóór verklaarde, omdat de bank van Engeland haar disconto tot 7 pCt. verhoogd had en men derhalve onmogelijk in Parijs à 5½ pCt. kon disconteren. Op de Parijsche beurs maakte deze maatregel der bank, die men reeds sedert algemeen verwacht had, geen grooten indruk. Alle koersen zijn bovendien reeds zoo laag, dat eene sterkere daling niet ligt te verwachten is.

— Opmerkelijk is de afkeer van de Parijsche bevolking, en meer bepaald van den arbeidenden stand, om zich in de zoogenaamde *cités* (goedkoope woningen, blokken arbeiderswoningen) te vestigen. De bankier *Milhaud*, die in de voorstad Saint-Antoine zulk een blok van 40 huisjes liet bouwen, waar men voor betrekkelijk geringen huurprijs gemakkelijk kan wonen, heeft tot heden niet één kunnen verhuren. Den Keizer gaat het met zijn *cité* op den boulevard Mazas niet beter; daar is niets meer verhuurd dan één huisje — aan een kolonel, wiens regement in de nabijheid gekazerneerd is.

— De heer *Louis Veuillot* geeft in het door hem bestuurde ultramontaansche hoofdorgaan *l'Univers* eene zeer breedvoerige levensbeschrijving van zekeren geestelijke *Muard*, die op den 23sten October 1846 de grondslagen heeft gelegd voor de stichting der Benedictijner predikheeren. De clericale dagbladschrijver zet uiteen, dat de genoemde geestelijke zich daardoor jegens de kerk zoo verdienstelijk heeft gemaakt, dat hij de eer der heiligverklaring overwaardig is, en dat het niet te betwijfelen valt, of zijn naam zal langer genoemd worden dan die van Frankrijk, of van menigen beroemden Vorst.

— Het proces tegen den graaf *Migeon* blijft zeer de opmerkzaamheid gaande maken, omdat hierdoor het verkiezingswerk, zooals de regering dat drijft, in zijne volle naaktheid wordt ten toon gesteld. Uit de getuigenissen blijkt, dat niet alleen met alle krachten bij de verkiezingen op de maires wordt gewerkt, maar dat men vooraf van regeringszijde heeft bekend gemaakt, dat de heer *Migeon* zou vervolgd worden, als hij gekozen werd. Op bevel van den commissaris van politie werden de aanbevelingsbiljetten van den heer *Migeon* door de agenten afgescheurd. Deze getuigenis werd evenwel door den commissaris bestreden, even als de onderprefect niet wilde erkennen dat hij een morelen dwang op de maires had uitgeoefend.

— In eene partikuliere correspondentie uit Parijs aan het *N. Amst. Eff.-bl.* leest men het volgende: »Ik wensch u geluk met eene uitvinding, door een uwer landgenooten gedaan en aan de *Académie des Sciences* tot onderzoek aangeboden; zij is geheel in overeenstemming met den toestand en het klimaat van uw land. Hij heeft schaatsen uitgevonden met eene schroef, zoo als bij de schroefstoombooten, met dit onderscheid echter, dat er geen stoom aanwezig is; met een paar van zoodanige schaatsen zal hij 5 à 6 mijlen per uur kunnen afleggen; hij heeft daaraan den naam *alopode* gegeven.

— Op het Attila-veld bij Châlons zal een gedenkteeken aan de nederlaag van den Koning der Hunnen, in het jaar 451, opgerigt worden. Boven hetzelve zullen de standbeelden van *Morovaeus*, Koning der Franken, *Aëtius*, veldheer der Romeinen, en van *Theodorick*, Koning der West-Gothen, prijken.

— De prefect van marine te Brest heeft aan den minister van marine een in de Engelsche taal en met potlood beschreven stuk papier gezonden, dat op den 14den Sept. 1857 op het strand bij Melan (Finistère), in eene flesch besloten, was gevonden. Dit papier bevat de volgende woorden, die over het lot van het in 1856 spoorloos verdwenen stoomschip *Pacific* eenige uitkomst geven: »Stoomboot *Pacific*, kapitein *Eldridge*, passagier *Smith*. De stoomboot *Pacific* is tusschen ijsbergen gaan vastzitten. Alles is verloren. Den 1sten April 1856, op het oogenblik dat wij vergaan, 2 uur 's namiddags."

— Tijdens den laatsten storm zag men te Havre eene boot de haven verlaten, bemand met 8 personen uit die plaats en een vreemdeling in hun midden. Iedereen was op dat gezigt met angst vervuld, maar later vernam men dat het hier eene weddingschap gold. Na een bepaald punt bereikt te hebben, kwam de boot behouden terug. Ieder der manschappen ontving 100 fr. en de wedder heeft, naar men zegt, daarmede 2000 fr. verdiend. Zonder twijfel, zegt het dagblad van genoemde stad, is het eene dappere daad zijn leven te wagen om natuurgenooten te redden, maar zijn eigen leven in gevaar te stellen, en vooral ook nog dat zijner medemenschen, alleen met oogmerk om te bluffen, zulks kan minstens eene slechte daad genoemd worden.

— Uit Frankrijk wordt geschreven, dat de uitgeweken Fransche generaal *Leflo*, welke zich op Guernsey in kommervolle omstandigheden bevond, zich tot de Belgische regering heeft gewend om verlof te bekomen van zich tijdelijk in Brussel te vestigen, doch dat deze regering zwarigheid heeft gemaakt om dit verlof te verleenen; — dat de generaal daarop een zeer ernstigen brief aan den Franschen gezant te Brussel, den heer *Barrot*, heeft gezonden en daarbij dien staatsman heeft doen opmerken, dat hij wel uit Frankrijk was verbannen, maar dat hem geene plaatsen waren aangewezen, op welke hij zich al of niet zoude mogen ophouden. Na verloop van eenigen tijd, heeft hij werkelijk van dien gezant een paspoort bekomen, afgegeven op den bepaalden last des Keizers, bij 't welk hem de terugkeer naar Frankrijk werd vergund. Zoo men meent, zou dit als een voorbode kunnen worden aangemerkt van gelijksoortige maatregelen ten aanzien van andere verbannen generaals.

BELGIË.

De Brusselsche *Emancipation*, een orgaan van het ministerie zegt: »Waarschijnlijk zullen de wenschen der dynastie en van het land in de aanstaande lente verhoord worden door de geboorte van een doorluchtig kind. De geruchten, die hierover loopen, zijn gegrond en worden overal met blijdschap vernomen. De gezondheid van mevrouw de hertogin van Brabant is overigens voldoende."

— Professor *Serrure* te Gent (dezer dagen van zijn rectorschap der hoogeschool ontslagen) heeft een groot geschenk uit Rusland ontvangen van wege de prinses-weduwe *Kotschoubey*. Het is een prachtwerk van zeer groote waarde over de oudheden van den Kimrischen Bosphorus (de hedendaagsche Krim), hetwelk niet in den handel is, maar waarvan slechts een bepaald getal exemplaren vervaardigd is, om uitgedeeld te worden aan de bijzondere vrienden van den overleden prins en aan de verdienstelijkste geleerden van Europa.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal zetten dagelijks het onderzoek over de verschillende aanhangige wets-ontwerpen voort. Zij zijn thans genaderd tot de ontwerpen tot bevordering van den aanleg van spoorwegen. Van verschillende zijden bekomen de leden der Kamer te dien aanzien belangrijke inlichtingen en mededeelingen. O. a. verneemt men, dat de »administrateur délégué de la banque internationale Suisse," de heer *Blyse*, concessionnaris van den spoorweg van Vlissingen tot den Rijn, aan de leden eene memorie heeft doen toekomen, waarin hij het onmiskenbaar groote belang van de spoorwegen in het algemeen en van dien van Vlissingen tot den Rijn in het bijzonder aantoont en met statistieke opgaven staaft. Die spoorweg moet de kortste gemeenschap tusschen de Noordzee en den Rijn vormen. De haven van Vlissingen is de eenige van Nederland en van het noorden van Europa, die ten allen tijde gedurende het geheele jaar steeds toegankelijk is voor schepen van de grootste diepte en van den grootsten inhoud.

Hij roept een welwillend onderzoek van de afdeelingen in, waardoor men die ernstige ondersteuning van de Kamers hoopt te verkrijgen, als welke ten allen tijde van de Regering is ondervonden. In gemelde memorie wordt de overtuiging kenbaar gemaakt, dat geene belangrijke spoorweg-onderneming in Nederland mogelijk is, zonder eene zoodanige ernstige en krachtige ondersteuning, waardoor men het vertrouwen der kapitalisten opwekt, terwijl tevens te kennen wordt gegeven, dat men in zijne pogingen slagen zal, wanneer zoodanige ondersteuning aan de onderneming zal toegekend worden.

Het *N. Amsterd. Hand. en Effect.bl.* deelt omtrent de beraadslagingen der Kamer de volgende bijzonderheden mede:

»De meeste sectiën van de Tweede Kamer hebben bereids de spoorweg-plannen der Regering onderzocht. Zie hier de bijzonderheden van dat onderzoek, die mij op welwillende wijze van onderscheidene zijden zijn medegedeeld. In de sectiën is men het vrij eens geweest betrekkelijk de wijze, waarop de Regering den aanleg van spoorwegen behoorde aan te moedigen en te bevorderen. Naarmate concessiën aangevraagd en verleend werden, zouden aan de Staten-Generaal, gelijk dit in der tijd met den Rijnspoorweg geschied is, afzonderlijke wetsvoorstellen moeten worden aangeboden tot het, zoo noodig, verleenen van een subsidie aan de in dat voorstel bepaald aangewezen spoorweglijn. Zoodoende zouden de Staten-Generaal met kennis van zaken over het nut en de noodzakelijkheid van elke aan te leggen lijn kunnen oordeelen en over de behoefte, die daarbij tot het verleenen van een subsidie bestond.

»Met betrekking tot het plan des ministers van finantiën, om een afzonderlijk fonds, waaruit die subsidiën zouden worden betaald, te vestigen, waren de gevoelens verdeeld; de gronden vóór en tegen dat fonds aangevoerd, zijn dezelfde, die reeds in eene openbare zitting der Tweede Kamer werden besproken, bij gelegenheid dat een bedrag van 10 millioen tot inkoop van schuld werd bestemd; intusschen moeten, voor zoo veel de leden betreft, die aan het onderzoek in de sectiën deel genomen hebben, de voorstanders van het fonds zeer sterk in de *minderheid* geweest zijn. Overigens was men het met de Regering vrij wel eens, om reeds nu van 's Rijks wege een aanvang met de voorbereidende werkzaamheden te maken, zoo als het doen van opmetingen enz.

»Ten aanzien van de aan te leggen lijnen, moeten de sectiën nog al vrij eenstemmig van gevoelen zijn geweest. De lijnen, welker aanleg men, in de eerste plaats, met allen aandrang zou hebben aanbevolen, zijn de navolgende: 1) van Harlingen

Leeuwarden en Groningen naar Leer; 2) van Arnhem over Zutphen, Deventer, Zwolle naar Meppel tot Groningen; 3) de zoogenaamde lijn van *Bredius*, of van Rotterdam over Dordrecht, Geertruidenberg, Tilburg en Eindhoven naar Bilsen (256 naar Luik; 4) van Vlissingen over Middelburg naar 's Bosch; 5) van Arnhem over Nijmegen naar 's Bosch, en des noods, de lijn van den Helder over Alkmaar naar Amsterdam.

In verband met hetgeen de heer *Sander*, bij de behandeling der wet tot inkoop van 10 millioen Nationale Schuld, heeft, is de Regering gevraagd naar de redenen, waarom de lijn van *Bredius* tot dusver niet is geconcessionneerd geworden, hoewel de aanvrage reeds vóór vele maanden is gedaan, en de daartoe benoodigde kapitaal voorhanden is. Over het algemeen moet men bij die gelegenheid bij de Regering hebben aangedrongen op eene volledige mededeeling van alle aanvragen welke tot dusver tot den aanleg van spoorwegen, met vermelding van de lijnen, gedaan zijn. Men moet, in het algemeen belang, de geheimhouding dier aanvragen niet wenschelijk hebben geacht, daar, zoo ooit, *hier* de openbare concurrentie en de publieke wetenschap van hetgeen maatschappijen voornemens zijn te doen, nuttig zouden kunnen werken."

'sGRAVENHAGE, 16 October.

Gisteren heeft de uitspraak plaats gehad in de bekende zaak van de 22 Maleijers. Reeds te elf uur werden de Maleijers, onder behoorlijk geleide, van het huis van arrest naar het Hoog geregtshof overgebragt. Allerwege, zoo ook aan het gebouw, bevond zich eene talrijke menigte, om van belangstelling te doen blijken.

Het zeer uitvoerig vonnis werd onder de diepste stilte voorgelezen. De 1ste en 2de beschuldigde, *Sidin* en *Pa Seno*, zijn wegens rebellie veroordeeld ieder tot 5 jaren tuchthuisstraf, en de 4de en 11de, *Casidin* en *Ledesma*, ieder tot 3 jaren correctionele gevangenisstraf; en alle voor het geheel in de kosten. De overige beschuldigden zijn wegens gebrek aan bewijs vrijgesproken. De proc.-generaal heeft het gehouden ten behoeve der vrijgesprokenen geëischt wegens desertie en verrat.

De belangstelling in het lot der Maleijers is zoo groot, dat in de gevangenis door aanzienlijke personen worden bezocht, en hun voortdurend allerlei versnaperingen worden toegezonden.

— Men zal zich herinneren, dat de dagbladen in het voorjaar hebben melding gemaakt van eene zaak, die in de hooge kringen der residentie het onderwerp van vele gesprekken had uitgemaakt. Het betrof een geschil, tot welks toelichting eene brochure was verspreid en waarin zich ten laatste ook de Oostindische regering had gemengd. Naar men thans verneemt, heeft die regering van hare vordering tot voldoening, die zij destijds aan het Ned. gouvernement moet hebben gerigt, geheel hebben afgezien.

— Dingsdag avond is er te Tilburg al wederom brand ontstaan in eene door twee fabrijkwerkers bewoonde behuizing. Men heeft niets dan de wieg en het daarin liggende kind en de tweede slechts een klein gedeelte zijner meubelen voor het vernielende vlam kunnen redden. Even als van de vorige, dezer dagen plaats gehad hebbende branden, is de oorzaak van dezen brand, ofschoon bij voortduring aan kwaadwilligheid toegeschreven, niet bekend.

— Ten gevolge der onlangs plaats gehad hebbende bevordering bij den generalen staf, is de kapitein *J. V. D. Dittlinger*, adjudant de insp.-gen. der infanterie, overgeplaatst als adj. van den gen.-comm. der 3de brigade inf. te Groningen.

AMSTERDAM, 16 October.

Gisteren werd bij het prov. geregtshof in Noord-Holland een aanvang gemaakt met de pleidooijen in het geding, thans in hooger beroep aanhangig, tusschen de stad Leiden en den Staat der Nederlanden, betreffende den eigendom van het Haarlemmermeer.

Even als in den eersten aanleg, traden de h.h. mrs. *A. Brugmans* en *S. P. Lipman* voor de stad Leiden en de heeren mrs. *F. G. Donker Curtius* en *J. C. Faber van Riemsdijk* voor den Staat op.

De heer *Brugmans* zette na eene korte inleiding over het verlangd van 's hofs beslissing, de gronden voor de stad Leiden, zoowel wat de *feiten* als het *regt* betreft, uiteen. Aanstaanden Maandag zal de behandeling dezer zaak worden voortgezet.

— Uit Terschelling meldt men, dat uit het wrak *Lutine* nog zijn opgevischt 1794 Spaansche matten en 8 louis d'or.

ZUTPHEN, 15 October.

De landbouw-kolonie Nederl. Mettray, die sedert de oprigting ieder jaar door duizende belangstellenden bezocht werd, heeft ook weder dit afgeloopen saizoen vele bezoekers gelokt, hoewel het aantal in verhouding van andere jaren minder belangrijk was. De directie dit toeschrijvende aan den maatregel, om den toegang tusschen 11 en 2 uur te stellen, heeft dan ook besloten dien toegang op den ouden voet te verleenen, zoodat men op ieder uur van den dag zal worden toegelaten. Het aantal jongens bedraagt thans ruim 140, terwijl het aantal begunstigers dezer nuttige en weldadige inrigting dagelijks toeneemt. Zelden verlaat een bezoeker de kolonie, zonder zich onder de begunstigers (d. i. door eene bijdrage van *f* 5 per jaar) te laten inschrijven, terwijl velen zich door eene grootere bijdrage tot leden of medestichters laten benoemen. Onlangs zijn vijf jongens, die den vereischten leeftijd bereikt hadden, naar Zuid-Afrika vertrokken en tot heden heeft de directie nog geene redenen van ontevredenheid over één der vertrokkenen behoevente hebben.

— Sedert eenige weken is nabij het dorp Winterswijk het boren naar steenkolen met vernieuwden moed ondernomen. In den aanvang scheen de opening, welke het vorige jaar geboord is, hier en daar zeer verstopt, doch men is alle belemmeringen weldra te boven gekomen en zet thans het werk met ijver voort, welks goede uitslag wel onzeker is, doch waarop Duitsche geologen steeds veel hoop geven.

GRONINGEN, 17 October.

Donderdag had alhier de jaarlijksche feestviering des Bijbelgenootschaps plaats. In het verslag omtrent den staat des Genootschaps werd onder anderen opgemerkt, dat op sommige plaatsen, ook in onze provincie en in Friesland, te lande alles werd aangewend, om deelneming in de bijbelverspreiding te bevorderen. Wat die verspreiding zelve betreft, niet alleen behoeftigen, maar ook schepelingen, landverhuizers en in garnizoen liggende of ook naar Indië vertrekkende soldaten worden van bijbels voorzien. Behalve zondagsscholen, worden op vele plaatsen meer en meer bijbellezingen voor de geringere klasse gehouden. Het aantal exemplaren der Heilige Schrift dit jaar bereikt, beliep 38,527, en was veel grooter dan immer te voren. Met diepe smart werd gedacht aan het overlijden van den uit muntenden JOHAN FRIEDRICH CARL GERICKE, die gedurende 30 jaren zich wijdde aan de vertaling des bijbels in het Javaansch, en die den 15den Januarij ll. in het 57ste jaar zijns levens door den dood is weggenomen, te midden van het werk der herziening en verbetering zijner vertaling van het N. T. Eene opwekkende rede werd in de Martinikerk gehouden door ds. GOUDSCHAAL, predikant te *Scheemda*, naar Ps. 119: 105, voor eene talrijke vergadering, in welke eene niet onaanzienlijke collecte voor het Genootschap gedaan is. Daarna had nog eene zamenkomst plaats van bestuurders aller bijbelvereenigingen en voorgangers in bijbellezingen; in welke menige belangrijke mededeeling, de bijbelverspreiding betreffende, gehoord werd en de eenparige wensch werd uitgesproken, dat, gesterkt door de krachtige toespraak des redenaars, velen ook in onze stad zich opgewekt mogten gevoelen, om, hetzij als leden, of als begunstigers, aan de goede zaak des Genootschaps deel te nemen.

Uit het Donderdag te Rotterdam uitgebragt verslag van den staat en de verrigting des bijbelgenootschaps in het algemeen, bleek hoofdzakelijk, dat het genootschap thans 6232 leden en 2527 begunstigers telt; dat het werk der bijbelverspreiding geregeld voortgezet: immers uit de verschillende depôts waren 38,527 exemplaren afgeleverd; en dat het bedrag der gezamenlijke ontvangsten was *f* 61,771.45, dat der uitgaven *f* 53,390.

— Door ged. staten is de volgende circulaire, d.d. 8sten dezer, aan de gemeentebesturen in deze provincie toegezonden:

» Bij art. 70 der wet van den 13den Augustus 1857 (*Staatsblad* no. 105) is een termijn toegestaan van uiterlijk drie jaren, te rekenen van het tijdstip waarop die wet verbindende is, om het in werking brengen der bij dezelve gegevene voorschriften nopens het getal der scholen, den bijstand in het onderwijs, de jaarwedden en voordeelen der hoofd- en hulponderwijzers, de toelagen ten behoeve der kweekelingen en de kosten van het onderwijs.

» Reeds zijn daaromtrent van eene enkele gemeente voorstellen bij ons collegie ingekomen, en het is te verwachten, dat deze weldra door meerderen zullen worden gevolgd.

» Hoe loffelijk ook de ijver moge zijn, welke door sommige besturen ten dezen wordt betoond, en hoe wenschelijk wij ook eene spoedige regeling der voorschrevene punten oordeelen, zoo is het ons echter voorgekomen, dat voor eene behoorlijke voorbereiding van dit onderwijs het tijdsbestek te beperkt is om deze voorschriften reeds met den 1sten Januarij 1858 in werking te brengen.

» Ten einde den noodigen tijd te hebben die voorschriften der wet, betreffende de onderwerpen in art. 70 vermeld, behoorlijk en regelmatig toe te passen, en te bevorderen dat zooveel mogelijk op gelijke wijze, en naar dezelfde beginselen en grondslagen in de verschillende gemeenten worde gehandeld, is het onzes inziens onvermijdelijk, dat nog in 1858 de thans bestaande verordeningen en regeling aangaande de bedoelde onderwerpen in werking blijven."

— Door de commissie van onderwijs in deze provincie zijn eergisteren en gisteren geëxamineerd en toegelaten tot den 4den rang: W. GLEUNS, W. SCHETSBERG, R. VENEMA, R. VEGTER en E. HIJMERSMA; tot den 3den rang: L. STEL, J. BONTKES, A. VAN WARTUM, H. F. AUKES, A. HAAN, L. LEOPOLD, B. BORGESIUS, J. VAN BELKUM, T. STEENHUIS en M. H. RIDDER; tot den 2den rang: E. WESTERHOFF, G. TIEMERSMA, R. M. VAN MEEDEN, J. PH. WINTERWERP, P. VEENSTRA en E. VORENKAMP.

Tot den eersten rang is na examen toegelaten H. BOUMAN, onderwijzer te Beerta.

In de wis- en zeevaartkunde zijn desgelijks toegelaten: J. C. EGER en P. G. WATERBORG. En in het Fransch: R. J. J. SWARTE; in het Hoogduitsch: H. F. AUKES.

Eindelijk zijn als schoolhouderessen geëxamineerd en toegelaten: de jufvrouwen A. A. en M. E. BLEIJENBERG, en in het Engelsch: jufvrouw H. WEYTINGH.

— Gisteren morgen had er bij den Harender molen buiten het Kleinepoortje een droevig ongeval plaats: De turfschipper H. BOS, aldaar met zijn schip liggende, had het ongeluk in het diepe water te storten en is daarbij verdronken.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 30sten October 1857, des voormiddags te 11 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in deze Provincie, of, bij zijne afwezigheid, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten en in het bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 1ste District, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur alhier, bij enkele inschrijving, worden aanbesteed: 1) Het onderhouden van den rijks watermolen staande aan de rivier de Binnen-Aa, bij de Nieuwe Schans, met de daarbij behoorende werken, van den 1sten Januarij 1858 tot ultimo December 1860; 2) het onderhouden van- en doen van eenige vernieuwingen aan de zeesluis de Statenzijl en aanhooren, nabij de Nieuwe Schans, van den 1sten Januarij 1858 tot ultimo December 1860.

De bestekken liggen op de gewone plaatsen ter lezing; zullende den 7den dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij den hoofd-ingenieur C. BRUNINGS, en bij den ingenieur A. L. DE BRUIJN KOPS, beide te *Groningen*.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 17 *October*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½	pCt.	62½.
Dito Dito	» 3	»	—
Dito Dito	» 4	»	95⅞.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	72$\frac{1}{16}$.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	37¾.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	84½.
Dito Nation. Metall	» 5	»	74½.
SPANJE Onbep. St.	» 1¼	»	25¼.
Dito Binnenl	» 3	»	36⅞.
PORTUGAL	» 3	»	43⅞.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	103⅞.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	—
Dito bij *Hope*	» 4	»	—
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	—
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	97⅝.
Dito 6de serie	» 5	»	98⅞.

LONDEN, 17 *October*. Consols 89.

PARIJS, 17 *October*. Fransche 3 pCt. 67.20.

WEENEN, 17 *October*. Metalliek 5 pCt. 80¼. N. Leening 81¼. Wissel op Londen *f* 10.13. Zilver *f* —

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 14 Oct., *Kuiper* Anna Augusta, Fiume; *Jansen* de Vr. Marijka, Elve; — 15 *Ouwehand* Bordeaux, Newc.; *Meijer* Wilhelmina, Petersb.; *Mulder* Magrieta, Nijveld.

VLIE 11 Oct., *Kleijn* Marie en *Meijer* Wilhelmina, Petersb.

HELVOET 14 Oct., *de Ridder* Columbus, Newc.; *Basberg* Beurs van Amsterdam, Riga.

BRIELLE 14 Oct., *Leuning* Battruida Battruida, Petersb.; *Boswijk* Hendrika, Oudsoen.

PATRAS 2 Oct., *van Duffelen* Oceaan, Smirna.

LONDEN 12 Oct., *Brouwer* Dina, Petersb.; — 13 *Croes* Mentor, Workum.

PLYMOUTH 11 Oct., *van Lindonck* Goede Verwachting, v. Liverp. n. Bat.; is lek.

Bij PLYMOUTH 11 Oct., *de Wijn* California, v. Sydney n. Lond.; *Tuk* Nieuw-Holland, v. Bat. n. Amst.

FALMOUTH 14 Oct., *Berkelbach v. d. Sprenckel* Dionysia Catharina, Rangoon; alles wel aan boord.

Bij FALMOUTH 13 Oct., *Astuling* Catharina Cornelia, Ibraïla; met verlies van booten, zeilen, verschansingen en waarschijnlijk schade aan de lading.

NORTH SHIELDS 12 Oct., *Olthoff* Catharina, Amst.

HARTLEPOOL 10 Oct., *Kaspersma* Eendracht, v. Lond. n. Workum; *Smit* Marchina, Schiedam; — 11 *Scholtens* Baron v. Hall, Dordrecht.

SUNDERLAND 26 Sept., *Wap* Hollandia, Texel; — 9 *de Ruiter* Klaartje, Rotterdam.

Bij SOUTHWOLD 12 Oct., *Scholtens* Grietje, v. Petersb. n. Londen.

HAMBURG 13 Oct., *Ebling* Anna Hendrika, Belfast.

BREMERHAVEN 11 Oct., *Albers* Twee Gebroeders, Amst.; *Dijkema* Broedertrouw, Bahia.

BERGEN 6 Oct., *Leicher* Hermanus, Rott.; *Stasse* Cornelia, Dordr.; *Brons* Juffer Hillogonda, Newc.

STOCKHOLM 7 Oct., *Schut* Coert Cornelius, Rouen; — 9 *Biese* Alida Hendrika, Sunderland.

Vertrokken.

AMSTERDAM 15 Oct., *Duinker* Mentor, Batavia; *Goossens* Afina, Dantzig; *Lohman* Ceres, Koppenhage.

TEXEL 14 Oct., *van de Poll* Postiljon, Sydney, *Broex* Adriana Petronella, Bat.; *van Dusseldorp* Vlaardingen, Samar.; *Brakke* Plantage Dordrecht, Suriname; *Wolking qq.* Curaçao; *Mulder* Stuurmans Harmonie, Triest; *Molenberg* Livorno Packet, Marseille; *Oudshoorn de Groot Stiffry* Wilhelmina Catharina, Cardiff; *van Wijk* Hendrika, Dublin; *Potjewijd* Vier Gezusters Meijer, avont.

HELVOET 13 Oct., *Glazener Jr.* Kortenaar, Londen; — 14 *de Jonge* Malvina, Sur.; *Otto* Friederikke Wilhelmine, Newc.

MAASSLUIS 13 Oct., *Jager* Jeanne Agatha, Grangemouth; *Jager* Zwaantje Elisabeth, Newc.; — 14 *Duintjer* Friso en *Evers* Johanna Frederika, Cardiff; *Nagel* Turris Davidica, *Albers* Preciosa, *Lukje* Ida; *Smit* Anna Jantina en *Voogd* Jan Tross, avent.

BROUWERSHAVEN 13 Oct., *Giesse* Grootmeester Nationaal, Bat.

TRIEST 9 Oct., *Hazewinkel Muntendam* Cornelia, Gibraltar.

PORT MAHON 27 Sept., kapit. *de Vaines van Brakel* Admiraal van Wassenaar, Napels.

DARTMOUTH 12 Oct., *Breuning* de Stad Gouda, Batavia.

CARDIFF 19 Oct., *Lammerts* Pieter, Hong Kong; *Harms* Elisabeth, Singapore.

QUEENSTOWN 9 Oct., *Loodijzen* Gebroeders, Hull.

HARWICH 11 Oct., *Prak* Jonker van Slochteren, Bordeaux.

HAMBURG 13 Oct., *Rijnberg* Nachina Lammegina, Guernsey; *Nagel* Afina Alberdina, Riga.

BREMERHAVEN 12 Oct., *Meijer* Catharina, Newc.

KIEL 12 Oct., *Joosten* Vr. Hillechiena, Holtenau.

MEMEL 10 Oct., *Potjewijd* Agatha Geertruida, Amst.

BOLDERAA 9 Oct., *Staal* Margaretha en 10 *Potjewijd* Alida Petronella, Elseneur.

ARCHANGEL 9 Sept., *Heikema* Efiena Kuiper, Livorno.

HOLTENAU 11 Oct., *Meter* Philippus Cornelius, v. Riga n. de Weser.

RENDSBURG 8 Oct., *Konterman* Vr. Renske, Odense; — 9 *Koning* Jonge Willem, Koppenh.; *Pekelder* Vr. Grietje, Rott.; — 10 *Mulder* Johanna Catharina, Rostock; — 11 *Stankenberg* 2 Gebroeders en *de Boer* Jantina Petronella, Sleeswijk.

Zeilklaar.

LONDEN 12 Oct., *Kruithof* Courier, Rott.

AMSTERDAM, 15 Oct. Volgens schrijven van kapit. *Griwel*, voerende het schip Wilhelmina Lucia, van hier naar Cardiff, reede Duins d.d. 12 dezer, lag hij aldaar sedert den 6den wegens hevig stormweder en tegenwind ten anker. Het schip had eenige kleine schade bekomen en het zwaar anker gebroken zijnde, zoo had hij zich van een nieuw moeten voorzien. De equipage was wel en zoude de reis per eerste gunstige gelegenheid voortgezet worden.

ELSENEUR, 11 Oct. Het wrak van het schip Waakzaamheid, gevoerd geweest door kapit. *Lovius*, van Petersburg naar Amsterdam, alhier in de nabijheid gezonken, is met de inhebbende lading voor 590 M^{e}. B^{o}. verkocht.

GRONINGEN, 17 Oct. Binnengekomen het nieuwgebouwde schoonerschip Fenna Hendrika, groot 100 last, kapit. *H. H. Duit*, van Veendam, gebouwd bij *H. Nijhuis*, te Sappemeer.

Gisteren is van hier vertrokken het nieuwgebouwde schoonerschip Adriaan Georg, groot 115 last, kapit. *W. Bontekoe*, van Sappemeer, met ballast op avontuur.

OOSTMAHORN, 15 Oct. Ter reede 14 Oct., *Kruisinga* Reina, v. Bremen n. Zaandam; — 15 *Beerthuis* Thedina, v. Hoeksiel n. Amst.

Vertrokken 13 Oct., *Dunker* Johanna Maria, v. Amst. n. Carolinenzijl; *Oostra* Union en *Lunenborg* Jantina, v. Gron. op avont.; *Feiken* Alida Adriana, v. Dordrecht n. Delfzijl; — 14 *Heins* Frouwke Denekamp en *de Graaf* Harmanna Gesiena, v. Gron. n. Londen.

De Sond gepasseerd.

11 Oct. *Bakker*, Neptunus, v. Söderhamn n. Antw., m. hout.
12 —— *Burghardt*, Noordstar, v. Harlingen n. Memel, m. dakpannen.
de Vries, Aaltje Maathuis, v. Koningsb. n. Liverp., m. tarwe.
Puister, Fennechina, v. Londen n. Koningsb., m. suiker.
13 —— *Steffens*, Willem, v. Schiedam n. de Oostzee, m. hout.

De wind den 11 Oct. Z.W., Z., Z.W.: den 12den N.N.W., N.W.; den 13den Z.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 15 Oct., *van Holdinga* Graaf van Limburg Stirum, Tjilatjap; — 16 *Greefkens* Magdalena, Bat.; *Fenenga* Joh. Bartha, Newport.

TEXEL 15 Oct., *Kaspersma* Eendracht, Lond.; *Brongers* Sophia, Dantz.; *Basberg* Eilida, Drammen.

VLIE 12 Oct., *Hoedemaker* Onderneming, *Freij* Hendr. Margr., *Flik* 3 Gebroeders en *Ebes* Grietje, Frederikstad.

PILLAU 13 Oct., *Lodewijks* Anna, Lond.

Bij WIGHT 13 Oct., *Jones* Twee Anthony's, v. Akyab n. Rott.

DUNDEE 12 Oct., *Gruppelaar* Stad Goor, Zwolle.

Bij BEVESIER 12 Oct., *Nolthenius* Elizabeth, v. Hamburg n. Cienfugos.

BURNT-ISLAND 7 Oct., *Geerling* Maria Johanna, Amst.

HARTLEPOOL 12 Oct., *Mulder* Ida, Koppenh.

NORTH SHIELDS 11 Oct., *Koetse* Fennechiena, Gron.; *Bolhuis* Roelfina Gesina, Delfshaven; — 12 *de Vries* Vaillant, Rott.; *Meijer* Vr. Margaretha, Zwolle; *v. Sluis* Annechiena, *Dijkstra* Geerd. Harm. en *Bolhuis* Gesina Margar., Gron.

SIMONSBAAI 2 Aug., *Bruinseels* Pantalon, Cardiff.

PILLAU 12 Oct., *Lodewijks* Anna, Londen.

ARENDAL vóór 3 Oct., *Meesenbroek* Wierdina Hendrika, v. Petersburg n. Antwerpen.

Vertrokken.

AMSTERDAM 15 Oct., *de Jonge* Frouwina Elisab., Genua; — 16 *de Vries* Hillechiena Annegiena, Stettin; *Pieper* Helena, Kiel.

TEXEL 16 Oct., *v. d. Berg* Nederland, Bat.; *Wortelboer* Tobina, Newcastle.

DEAL 13 Oct., *Ketler* Vr. Johanna, Bat.

PORTSMOUTH 13 Oct., *v. d. Velden* Riga, Curaçao.

FALMOUTH 14 Oct., *Zeeman* Sara, Gloucester.

LIVERPOOL 12 Oct., *Landeweer* Capella, Singapore; *Bakker* Jonge Liefert, Amst.; — 13 *Groenewold* Fennechina Hendrika, Koningsb.; *Zegelken* Harmonie, Rott.; *Marks* Laura en Louise, San Francisco.

CARDIFF 12 Oct., *Duiven* Herstelling, Amst.

ANTWERPEN 14 Oct., *Panjer* Avontuur, Londen; *Bos* Wietska, avont.; *v. d. Laan* Jacoba Alida, Venetië.

TAGANROG 2 Sept., *Kuipers* Maasnymph, Engeland.

SIMONSBAAI 28 Julij, *Marker* Emilie, Mauritius.

PILLAU 13 Oct., *Addens* Jantie Doornbos, Vlissingen; *Huisman* Anna Sietsia, Aberdeen.

In lading.

LIVERPOOL 13 Oct., *Braamhorst* Orion, Livorno.

Zeilklaar.

LONDEN 13 Oct., *de Groot* Jacoba Gesina, Koningsb.

WINDAU 12 Oct., *Bracht* Lucretia, Amst.

THISTED, 13 Oct. De Ned. kof Twee Broeders, kapit. *Sterrenborg*, v. Schotland n. Harburg, is den 11den dezer in het Agger-kanaal gestrand.

BURGERLIJKE STAND

te *Groningen*.

1ste HUWELIJKS-AFKONDIGING op Zondag 11 October 1857:

C. Velthuis, 28 j., met B. Veenstra, 24 j.; — T. Hukema, 27 j., weduwn. van M. de Vries, met L. de Vries, 25 j.; — H. Melchers, bijna 50 j., weduwn. van T. Amsing, met M. R. Wieringa, 44 j., weduwe van E. T. Voorthuis; — H. Bulthuis, 31 j., met J. Buining, 31 j.; — M. van der Werf, 37 j., met S. Mast, 27 j.; — J. Engels, 37 j., met M. E. Oosting, 58 j., weduwe van H. J. Dijkema; — M. E. Penninga, 32 j., met J. Ouwinga, 21 j.

11—17 October:

GEHUWD: A. van den Berg met A. Bunt; — L. A. Kroon, weduwn. van E. B. Brouwer, met A. Aeilders.

BEVALLEN: H. Benniks, geb. de Jonge, z.; — J. Meijer, geb. Heuning, d.; — A. H. Eising, geb. Beumer, z.; — B. Bieler, geb. Hindriks, z.; — S. Bolhuis, geb. Onnes, z.; — J. A. van Rink, geb. Free, d.; — V. S. Druijff, geb. Abrahams, z.; — J. R. van der Ploeg, geb. Bijma, d.; — L. Rosema, geb. Pellaerts, d.; — A. Ader, geb. Mandema, d.; — G. Groothuis, geb. Huseling, d.; — A. Hoekstra, geb. de Vries, d.; — A. van Dieken, geb. Oosterling, z.; — E. J. M. Sluiter, geb. de Grijs, z.; — E. Teller, geb. Vleesblok, d.; — H. Kroder, geb. Geukens, z.; — M. Delger, geb. de Jonge, d.; — G. Dommering, geb. Miedendorp, z.; — H. Huiser, geb. la Feber, d.; — K. Ourhaan, geb. Bernard, levenl. d.; — A. Dekker, geb. Onnes, levenl. z.; — G. J. Buist, geb. Zijlstra, levenl. z.; — voorts is nog 1 d., en 1 levenl. zoon buiten huw. geboren.

OVERLEDEN: C. Willig, weduwe F. Meinders, bijna 84 j.; — B. Fokken, bijna 23 j., z., ongeh.; — J. Verschuir, man van K. Hindriks, bijna 72 j.; — J. Timmer, ruim 3 j., z.; — A. Jansen, vrouw van L. B. Moekema, ruim 72 j.; — L. Rentjes, bijna 61 j., d., ongeh.; — J. Groenhof, vrouw van A. Abelius, ruim 55 j.; — S. Visker, vrouw van H. K. Drent, ruim 50 j.; — J. H. C. Vecht, weduwn. van E. O. Huttinga, ruim 58 j.; — H. Brinkman, bijna 18 m., z.; — R. Faber, ruim 1 m., d.; — H. Opten, laatst man van D. Rosema, ruim 62 j.; — R. Oiting, laatst vrouw van J. E. Wering, ruim 65 j.; — L. Brouwer, ruim 9 j., z.; — R. Moes, bijna 3 j., z.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 16 *October*.

TARWE.		GERST.		
Oude 1856 70 ₰ *f*	8,40	Wtr. 1857 54 ₰ *f*	5,85	Zw. Voer 40 ₰ *f* 4,25
Oml. 1857 70 -	8,15	- 56 - -	6,20	- - 42 - - 4,50
- - 72 - -	8,65	- 58 - -	6,60	- - 44 - -
- - 74 - -	9,15	Zomer 54 - -	)niet	**BOONEN.**
- Old. 70 - -	7,95	- 56 - -	)aan.	Paardeb. *f* 8,10,25,40
- - 72 - -	8,45	N.Knobbe 60 - -	6,60	Gr. Erwt. *f* 9,25, *f* 10
- - 74 - -	8,95	- 62 - -	7,00	Graauwe dito *f* 9, *f* 11,50
ROGGE.		**HAVER.**		**ZADEN, ENZ.**
Inland. 60 ₰ *f*		Dikke 36 ₰ *f*	3,80	Old.Koolz. *f* 12 a *f* 14
- 64 - -	5,85	- 38 - -	4,00	Oml. dito *f* 12 a *f* 14 *f* 15
- 66 - -	6,25	- 40 - -	4,20	Kromhorn *f* 14,25,40
N. 1857 68 - -	6,95	- 42 - -	4,40	Zomerzaad *f* 10 a *f* 11,25
- 70 - -	7,35	- 44 - -	4,60	Aveelzaad *f*
- 72 - -	7,75	- 46 - -	4,80	G. Mosterdz. *f*
BOEKWEIT.		- 48 - -	5,00	Boterzaad *f*
N.Gr.Zd. 64 ₰ *f*	6,55	- 50 - -	5,20	Lijnzaad *f*
- - 66 - -	7,05	WitteVoer 36 - -	3,85	Boterzaad *f* 9, *f* 10
- - 68 - -	7,55	- - 38 - -	4,05	Gr. Gort *f* 10,25,50,75
N. Zw.- 64 - -	6,40	- - 40 - -	4,25	Parel dito *f* 13 a *f* 15,50
- - 66 - -	6,90	N. Zw. - 36 - -	3,85	Raapolie per vat *f* 44
- - 68 - -	7,40	- - 38 - -	4,05	
Veen 64 - -	6,30			

Tarwe slap en tot 25 ct. lager nog moeijelijk te plaatsen. — Rogge aan benoodigden bijna als voren verkocht. — Boekweit door schaarschheid 10 ct. hooger afgaande. — Gerst vond weinig vraag, en werd iets lager afgegeven. — Dikke haver minder begeerd, en 10 ct. lager verkocht. blanke voer en Zwarte nagenoeg in een doen. — Boonen niet driftiger. — Gort als voren. — Koolzaad genoegzaam zonder koopers en bleef tot iets lagere prijzen nog bijna zonder handel.

ROTTERDAM, 16 *Oct.* Tarwe: 168 ₰ Hoogl. Kleefsche *f* 380. Rogge: 140 ₰ Petersburger *f* 180. Gerst: 137 ₰ Manheimer *f* 224.

LEEUWARDEN, 16 *Oct.* De aanvoer van granen was heden gering en de vraag voor de meeste artikelen beperkt. Puike nieuwe tarwe *f* 10, *f* 10,25, knappe *f* 9,25,50; nieuwe roode ongeveer als voren, puike *f* 10,50, *f* 11, en *f* 9,75, *f* 10,00. Rogge alleen aan dadelijk benoodigden te plaatsen, Inl. *f* 7,80, *f* 8; Pruiss. *f* 6,70, *f* 7; Munst. *f* 6,55,65; Petersb. *f* 6,20,25. Boekweit weinig begeerd en als voren gedaan; Vries. zand *f* 7,90, *f* 8, *f* 8,10; veen *f* 7, *f* 7,30. Wintergerst iets meer aan en door pelderij weinig gevraagd, puike *f* 6,50,90. Haver tot eene kleine verhooging gekocht; fijne *f* 4,75, *f* 5, korte voer *f* 4,35,70.

AMSTERDAM, 16 *Oct.* Tarwe bij gerijven in een doen: 131 ₰ witb. Pools. *f* 400; 130 ₰ p. b. dito *f* 378; 128 ₰ b. dito *f* 360; 134 ₰ n. Geld. *f* 330; 156 ₰ j. dito *f* 328; 131 ₰ n. Gron. *f* 295; 124 ₰ j. dito *f* 240. — Arch. Rogge *f* 2 lager, overige soorten onveranderd: 120 ₰ Arch. *f* 184; 119 ₰ dito *f* 180 aan de Zaan; 117, 118, 119 ₰ Petersb. *f* 175, *f* 177, *f* 179; 115 ₰ dito *f* 170; 124 ₰ Pruis. *f* 415; 122 ₰ Belg. *f* 210.

Koolzaad 1½ p. vl. lager: op 9 vat in Oct. 76 p. vl.; Nov. 76½ p. vl.; Dec. 77 p. vl.; April 79½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering lager afgegeven: op 6/w. *f* 45,75; vlieg. *f* 44,50; Nov. *f* 44,50 a *f* 43,75; Dec. *f* 44,75 a *f* 43,75; Mei *f* 45 a *f* 44,25. — Lijnolie dadelijk en op levering flaauwer: op 6/w. *f* 44,50; vlieg. *f* 43,25; Nov. *f* 42,50 a *f* 41,75; Dec. *f* 41,50 a *f* 40,75; Maart, April en Mei *f* 40,75 a *f* 40,25. — Hennepolie op 6/w. *f* 47,25; vlieg. *f* 46. — Raapkoeken *f* 90 a *f* 95. — Lijnkoeken *f* 12 a *f* 14.

LONDEN, 14 *October*. De graanmarkt was heden schraal bezocht en het weinige dat in Engelsche en vreemde Tarwe omging werd tot de vorige notering verhandeld. Alle andere graansoorten onveranderd.
Van den 16den. Granen onveranderd.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 16 *Oct*. Te weinig aanvoer om den prijs te bepalen.
LONDEN, 16 *October*. Friesche Boter 120 sh., Gron. 94 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 16 *Oct*. Er was heden een geringe aanvoer van vee ter markt en er is weinig omgegaan.

UITHUIZERMEEDEN, 14 *Oct*. Op de heden alhier gehoudene veemarkt was een schaarsche aanvoer van vee en de handel van weinig beteekenis.

DELFZIJL, 15 *Oct*. Op de heden alhier gehouden markt was een goede aanvoer, en werd er vlugge handel gedreven, zoodat veel is verkocht, kalfkoeijen *f* 120 tot *f* 160; opzet-ossen *f* 80 tot *f* 110; vetten van 24 tot 26 ct. het halve Ned. ℔.

LONDEN, 16 *October*. De aanvoer ter veemarkt bestond uit 1210 runderen, 368 kalveren en 6150 schapen; voor runderen en schapen zijn veel lagere prijzen besteed, kalveren waren onverkoopbaar.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 16 *October*.

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 62¼; Dito Dito 3 pCt. $75\frac{1}{8}$; Dito Dito 4 pCt. 95¼. — BELGIË, bij *Rothschild*, 2½ pCt. 50¾. — SPANJE, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 25; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. $36\frac{9}{16}$; Dito Buitenl. £ 85, 3 pCt. 40¾. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $43\frac{5}{8}$; Dito 1856, 3 pCt. 43½. — RUSLAND, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 103½; Dito te Londen, 4½ pCt. 93¼; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 98½. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $71\frac{9}{16}$; Dito Dito 2½ pCt. $37\frac{5}{8}$; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 84; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. $73\frac{5}{8}$. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. $18\frac{5}{8}$. — Wisselkoers op Londen, zigt *f* 11.70; Dito 2/m. *f* 11,55. — Venezuela 27¾.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** ZUURDIJK, 11 October 1857. Bevallen van eenen ZOON J. E. BAZUIN, Echtgenoot van
R. E. TORRINGA.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER SIJTSKE BOLMAN, geliefde Echtgenoot van
Mr. J. WITTEVEEN.
METSLAWIER, 12 October 1857.

*** GRONINGEN, 15 October 1857. Heden overleed, na een smartelijk lijden, ons jongste DOCHTERTJE.
E. FABER.
A. FABER—SONIUS.

*** Voorspoedig bevallen van een' *ZOON* C. M. VAN DER DUSSEN, geb. VAN SAANEN.
KAMPEN, 15 October 1857.

*** Heden beviel van eene DOCHTER C. E. VAN BINSBERGEN, geliefde Echtgenoot van
E. DE VRIES,
Commissionair.
GRONINGEN, 16 October 1857.

*** Heden beviel van een' ZOON G. MIEDENDORP, Echtgenoot van
W. DOMMERING.
GRONINGEN, 16 October 1857.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER G. C. MEULMAN, geliefde Echtgenoot van
G. VINKE.
WINSCHOTEN, 16 October 1857.

*** Bevallen van een' ZOON M. W. DAMSTÉ, Echtgenoot van
J. J. DAMSTÉ.
KOEKANGE, 16 October 1857.

*** Op den Huize *Vredenhoven* overleed heden, tot diepe droefheid zijner nagelatene Betrekkingen, de WelEdelGeboren Heer Mr. JAN SIERTSEMA, in den ouderdom van ruim 66 jaren.
EEXTA, 13 October 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Heden namiddag te vier en een half uur trof mij de gevoeligste slag mijns levens, daar het den Almagtige behaagde, mijne innig geliefde Echtgenoot, JANTIEN GROENHOFF, in den ouderdom van ruim vijfenvijftig jaren, na eene ziekte van slechts zeven dagen, door den dood mij te ontrukken.
Negentien jaren en zes maanden mogt ik met haar de genoegens van een hoogst gelukkig huwelijk deelen. Vijf lievelingen waren de vrucht van onzen gezegenden echt. Helaas! *één* Zoontje, slechts nog van dertien jaren, betreurt met mij het verlies eener brave Gade en zorgdragende Moeder.
GRONINGEN, 14 October 1857.
A. ABÉLIEUS.

*** Tot mijne bittere droefheid overleed den 13den dezer mijn dierbare Echtgenoot JAN HINDERKS NIENHUIS, in den ouderdom van 73 jaren, en heden werd mijne smart nog vergroot, daar het den Alwijze behaagde ook mijne geliefde Dochter TRIENTJE, in den ouderdom van 21 jaren tot zich te nemen. Diep bedroefd geef ik hiervan kennis aan Familie, Vrienden en Bekenden.
WARFFUM, 15 October 1857.
SIEMTJE BOLT,
Wedw. J. H. NIENHUIS.

*** Heden overleed, sacht en kalm, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, GRIETJE GOLDSCHMID, in den ouderdom van ruim 72 jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van ruim 44 jaren, diep betreurd door mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen.
VEENDAM, 15 October 1857.
Dr. A. W. NANNINGA.

*** Voor de zoo troostvolle en opregte deelneming, in de laatste ziekte en na het smartelijk verscheiden van mijnen onvergetelijken Echtgenoot, Dr. J. BOELES, mij van alle zijden geschonken, betuig ik bij deze aan allen mijn' **HARTELIJKSTEN DANK.**
WARFHUIZEN, 15 October 1857.
G. C. CLEVERINGA,
Wedw. J. BOELES.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.